ଭାରତର ଗେଜେଟ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ ନିମନ୍ତେ

ଅସାଧାରଣ, ଅଂଶ – ୨, ବିଭାଗ ୩, ଉପବିଭାଗ (କ)

୧ ଜାନୁୟାରୀ ୨୦୦୮

(ଭାରତ ସରକାର)

ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

(ବିଜ୍ଞପ୍ତି)

ଏତଦ୍ୱାରା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ଗେଜେଟ୍‌ର ନକଲରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ତା ୧୯ ଜୁନ୍ ୨୦୦୭ ରିଖରେ ଭାରତର ଗେଜେଟ୍‌ରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରାଳୟରେ ଜି.ଏସ୍.ଆର୍. ୪୩୭ (ଇ) ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅଧୀନରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିବାସୀ (ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି) ଆଇନ୍ – ୨୦୦୬ (୨୦୦୭ ର ୨ୟ) ର ଧାରା ୧୪ ର ଉପଧାରା ୧ ର ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ବନବାସୀ (ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି) ଆଇନ୍ ୨୦୦୬ ର ଚିଠା ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ଓ ତତ୍ ସହିତ ପ୍ରକାଶିତ ତାରିଖଠାରୁ ୪୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଆଇନ୍ ଯୋଗେ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କଠାରୁ ମତାମତ ଓ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ଗେଜେଟ୍‌ର ନକଲଗୁଡ଼ିକ ୨୫.୦୬.୨୦୦୭ରେ ଜନ ସାଧାରଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଲା ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠା ନିୟମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମିଳିଥିବା ଆପତ୍ତି - ଅଭିଯୋଗ ଓ ମତାମତଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତଭାବେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଛି ।

ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ବନବାସୀ (ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି) ଆଇନ୍ ୨୦୦୬ ର ଧାରା ୧୪ ର ଉପଧାରା ୧ ଓ ୨ ଅନୁଯାୟୀ ଏଥିସହିତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହିସବୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ବସବାସ କରି ଆସୁଥିବା ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିବାସୀଙ୍କର ମାନ୍ୟତା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ସକାଶେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି, ଯଥା :

୧. **ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶିରୋନାମା ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭ :**

୧) ଏହି ଆଇନ୍ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ବନବାସୀଙ୍କର (ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି) ନିୟମ ୨୦୦୭ ରୂପେ ସମ୍ବୋଧିତ ହେବ ।

୨) ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଏହା ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଲାଗୁ ହେବ ।

୩) ସରକାରୀ ଗେଜେଟ୍ ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ଦିନଠାରୁ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।

୨. **ସଜ୍ଞା**

୧) ଏହି ନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ରୂପେ ବୁଝାଯିବ :

କ) "ଆଇନ୍" ଅର୍ଥାତ୍ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ବନବାସୀଙ୍କର (ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି) ଆଇନ୍ ୨୦୦୬ (୨ ଜାନୁୟାରୀ ୨୦୦୭)

ଖ) "ପ୍ରକୃତ ଜୀବିକାଜନିତ ଆବଶ୍ୟକତା" କହିଲେ ଆଇନ୍ ର ୩ ଧାରାର ଉପଧାରା (୧) ର ବାକ୍ୟାଂଶ (କ), (ଖ) ଏବଂ (ଘ) ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ନିଜସ୍ୱ କୃଷି ଲବ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନର ବିକ୍ରି ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ଜରିଆରେ ନିଜସ୍ୱ ଏବଂ ପରିବାରର ଜୀବନ ଧାରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ।

ଗ) "ଦାବିଦାର" ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋଷ୍ଠୀ, ପରିବାର ଏବଂ ସମୂହ ଯିଏ ଏହି ଆଇନ୍ ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱୀକୃତି ଓ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଦାବୀ କରିପାରୁଥିବେ ।

ଘ) "ଲଘୁବନଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ" କହିଲେ ଏହି ଆଇନର ଧାରା ୩ର ଉପଧାରା (୧)ର ଖଣ୍ଡ (ଗ)ଅଧୀନରେ ଜୀବନଜୀବିକା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ତରରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ମୂଲ୍ୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ, ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଶଗଡ଼ ଗାଡ଼ି, ସାଇକେଲ ଓ ମୁଣ୍ଡଭାର ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ପରିବହନ କିମ୍ବା ଜୀବନଜୀବିକା ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ କିମ୍ବା ସଂଗ୍ରହକାରୀ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ।

ଙ) "ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି" ଅର୍ଥାତ୍ ନିୟମ ୩ ଅଧିନରେ ଗ୍ରାମସଭା ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଏକ କମିଟି ।

ଚ) "ଧାରା" ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଆଇନ୍ ର ଧାରା ।

୨) ନିୟମଗୁଡିକରେ ବ୍ୟବହୃତ ଏବଂ ସଜ୍ଞା ନିରୂପିତ ହୋଇନଥିବା ଶବ୍ଦ ଓ ପଦସମୂହ ଏହି ଆଇନ୍ ରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ସେହି ଅର୍ଥକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିବେ ଯାହା, ଆଇନ୍ ରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି ।

୩. **ଗ୍ରାମସଭା :**

୧) ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକ ଡକାଯିବ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଥମ ବୈଠକରେ ଏହାର ସଭ୍ୟ / ସଭ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତିକମ୍‌ରେ ୧୦ ଜଣ ଏବଂ ଅତିବେଶୀରେ ୧୫ ଜଣଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କରି ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଗଠନ କରାଯିବ ଯେଉଁଥିରେ ଅତି କମ୍ ରେ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ସଭ୍ୟ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ହୋଇଥିବେ ।

ପ୍ରକାଶ ଥାଉ କି, ଏହି ସଭ୍ୟ / ସଭ୍ୟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶରୁ କମ୍ ମହିଳା ହୋଇନଥିବେ । ପୁନଶ୍ଚ ପ୍ରକାଶ ଥାଉ କି, ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ନଥିବେ ସେଠାରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ମହିଳା ସଭ୍ୟ ଥିବେ ।

୨) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଜଣେ ସଭା ମୁଖ୍ୟ ଓ ଜଣେ ସଚିବଙ୍କୁ ସ୍ଥିର କରିବ ଏବଂ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ଜଣାଇବେ ।

୩) ଯେଉଁ ସମୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିର ଜଣେ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ନିଜସ୍ୱ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ନିମନ୍ତେ ଅଭିଯୋଗ ଆଣିଥିବେ, ସେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କମିଟିକୁ ଜଣାଇବେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ବିଚାର କରାଯାଉଥିବ, ଏବଂ ଅଭିଯୋଗର ସତ୍ୟତା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଉଥିବ, ସେ ଉକ୍ତ ତଦାରଖ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ ।

୪. ୧. ଗ୍ରାମସଭାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

କ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରର ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ପ୍ରକାରଭେଦ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବ ଏବଂ ସେହି ସମ୍ପର୍କିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡିକ ଗ୍ରହଣ କରିବ ଓ ଶୁଣିବ ।

ଖ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କର ବିବରଣୀର ଏକ ରେଜିଷ୍ଟର ଚାଲୁ କରାଯିବ ।

ଗ) ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କୁ ଯଥୋଚିତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରଣିତ କରିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ପଠାଇବ ।

ଘ) ଏହି ଆଇନ୍ ରେ ଧାରା ୪ ର ଉପଧାରା (୨)ର ବାକ୍ୟାଂଶ (ଡ) ଅଧୀନରେ ପୁନଃ ଅବସ୍ଥାପନ ସହାୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଚାର କରିପାରେ ଏବଂ,

ଙ) ଏହି ଆଇନର ଧାରା ୫ ଅନୁସାରେ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସୁରକ୍ଷା, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ନିଜସ ସଭ୍ୟସଭ୍ୟାଙ୍କୁ ନେଇ କମିଟି ଗଠନ କରିପାରିବ ।

୨) ଗ୍ରାମସଭା ବୈଠକର କୋରମ୍ ପାଇଁ ଗ୍ରାମସଭାର ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ଠାରୁ ଅଧିକ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି, ଯେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ଓ ଅଣ-ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତିଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ବିବିଧତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଜନବସତି ଥିବ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରାମ ସଭା ବୈଠକରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି, ଆଦିମ ଆଦିବାସୀ ସମୁଦାୟ ଏବଂ ପ୍ରାକ୍ – କୃଷିଜୀବି ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ ବହୁଳ ଭାବେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବେ ।

୩) ରାଜ୍ୟର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସହଯୋଗ ଗ୍ରାମସଭାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

୫. ଉପଖଣ୍ଡସ୍ତରୀୟ କମିଟି :

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଭ୍ୟ / ସଭ୍ୟାଙ୍କୁ ନେଇ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଗଠନ କରିବେ, ଯଥା :

କ) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ପାହ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ – କମିଟି ମୁଖ୍ୟ

ଖ) ଏକ ଉପଖଣ୍ଡର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ପାହ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ – ସଭ୍ୟ

ଗ) ଜିଲ୍ଲା ପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ବ୍ଲକ୍ କିମ୍ବା ତହସିଲ ସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତର ୩ ଜଣ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତି କମ୍ ରେ ୨ ଜଣ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତିର ହୋଇଥିବେ ଓ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ କିମ୍ବା ସେମାନେ ଆଦିମ ଅଧିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ହୋଇଥିବେ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତିର ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ନଥିବେ, ୨ ଜଣ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ଯେଉଁମାନେ ମୂଳତଃ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିବାସୀ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମହିଳା ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିବେ, କିମ୍ବା ସମ୍ବିଧାନର ୬ଷ୍ଠ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅଧୀନରେ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବ, ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ତର ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ୩ ଜଣ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତିକମ୍‌ରେ ଜଣେ ମହିଳା ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ

ଘ) ଉପଖଣ୍ଡ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣବିଭାଗର ଜନୈକ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଏଭଳି ଅଧିକାରୀ ନାହାନ୍ତି, ସେଠାରେ ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବେ ।

୬. ଉପଖଣ୍ଡସ୍ତରୀୟ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ :

କ) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମସଭାକୁ ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଓ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ଜୈବ ବିବିଧତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିବିଧତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷଲତା ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସଂରକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ ତଥା ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ଜଙ୍ଗଲ ସଂରକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ।

ଖ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି କିମ୍ବା ଗ୍ରାମସଭାକୁ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ରାଜସ୍ୱ ମାନଚିତ୍ର ଏବଂ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଗ) ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସ୍ତାବନା ଗୁଡ଼ିକ ମିଳାଇ ଦେଖିବା ।

ଘ) ଗ୍ରାମସଭା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏକତ୍ରିକରଣ ମାନଚିତ୍ର ଏବଂ ତହିଁର ବିବରଣୀକୁ ଦେଖିବା ।

ଙ) ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ବିବିଧତାକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମସଭାର ମାନଚିତ୍ର ଓ ପ୍ରସ୍ତାବନାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ।

ଚ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରର ବ୍ୟାପକତା ଓ ପ୍ରକାରଭେଦ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବିବାଦର ଶୁଣାଣି ଓ ବିଚାରକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଛ) ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସ୍ତାବନା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କର ଲିଖିତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ।

ଜ) ଆନ୍ତଃ ଉପଖଣ୍ଡୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଝ) ସରକାରୀ ନଥିପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସହମତି ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ବ୍ଲକ୍ ଓ ତହସିଲ ଅନୁଯାୟୀ ନଥି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।

ଞ) ସର୍ବଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଉପଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜରିଆରେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ଚିଠାନଥି ସହିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ପଠାଇବା ।

ଟ) ନିୟମ ଓ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ସ୍ଥାପିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କଠାରେ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ।

ଠ) ଏହି ନିୟମାବଳୀର ସଂଯୁକ୍ତି ପତ୍ର – ୧ ଫର୍ମ (କ) ଓ (ଖ) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଭଳି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ଏକ ସହଜ ଓ ମାଗଣାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଚିଠା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଡ) ଆବଶ୍ୟକୀୟ କୋରମ୍ ସହିତ ମୁକ୍ତ, ଅବାଧ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ଢଙ୍ଗରେ ଗ୍ରାମସଭା ବୈଠକଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୭. ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କମିଟି :

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଗଠନ କରିବେ । ଯଥା :

କ) ଜିଲ୍ଲାପାଳ କିମ୍ବା ଉପାୟୁକ୍ତ – କମିଟି ମୁଖ୍ୟ ।

ଖ) ସମ୍ପୃକ୍ତ ବନଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବନ ଉପ-ସଂରକ୍ଷକ – ସଭ୍ୟ ।

ଗ) ଜିଲ୍ଲା ପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହେବାକୁ ଥିବା ଜିଲ୍ଲା ପଞ୍ଚାୟତର ୩ ଜଣ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟା ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ଦୁଇ ଜଣ ଅନୁସୂଚୀତ ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇଥିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ କିମ୍ବା ସେମାନେ ଆଦିମ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବେ । ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ନାହାନ୍ତି ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଦୁଇ ଜଣ ସଭ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିବାସୀ ହୋଇଥିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମହିଳା ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ସମ୍ବିଧାନର ଷଷ୍ଠ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅଧୀନରେ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଷଦ ଯେଉଁଠି ଅତି କମ୍‌ରେ ଜଣେ ମହିଳା ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ତିନି ଜଣ ସଭ୍ୟ ଏବଂ,

ଘ) ଜିଲ୍ଲା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଏଭଳି ଅଧିକାରୀ ନାହାଁନ୍ତି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବେ ।

୮. ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ :

କ) ନିୟମ ୬ର ଧାରା (ଖ) ଅଧୀନରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ତଥ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି କିମ୍ବା ଗ୍ରାମସଭାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

ଖ) ଆଇନ୍‌ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଆଦିମ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଗୋ ଏବଂ ମେଷପାଳକ ତଥା ଯାଯାବର ଶ୍ରେଣୀୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ସମାହିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବ ।

ଗ) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ନଥିପତ୍ରକୁ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ।

ଘ) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିର ଆଦେଶ ମୁତାବକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କର ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣିବା ।

ଙ) ଆନ୍ତଃଜିଲ୍ଲା ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗସୂତ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିବା ।

ଚ) ନଥିଭୁକ୍ତ ଅଧିକାର ସମେତ ତତ୍ ସଂଲଗ୍ନ ଓ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସରକାରୀ ନଥିପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ସାମିଲ୍ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିବା ।

ଛ) ପରିସମାପ୍ତ ଘଟିଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ନଥି ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାଶନକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ,

ଜ) ଏହି ନିୟମାବଳୀର ସଂଯୁକ୍ତିପତ୍ର ୨ ଓ ୩ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହେଲା ଭଳି, ଏହି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଶିରୋନାମା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ନଥିପତ୍ରର ଏକ ପ୍ରମାଣଯୋଗ୍ୟ ନକଲ ଯଥାକ୍ରମେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଓ ଗ୍ରାମସଭାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୯.　　ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ କମିଟି :

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଭ୍ୟ/ସଭ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ କମିଟି ଗଠନ କରିବେ, ଯଥାଃ

କ) ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ - ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ଖ) ଶାସନ ସଚିବ, ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ – ସଭ୍ୟ

ଗ) ଶାସନ ସଚିବ, ଆଦିବାସୀ କିମ୍ବା ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବିଭାଗ – ସଭ୍ୟ

ଘ) ଶାସନ ସଚିବ, ବନବିଭାଗ – ସଭ୍ୟ

ଙ) ଶାସନ ସଚିବ, ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ – ସଭ୍ୟ

ଚ) ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟ ବନ ସଂରକ୍ଷକ – ସଭ୍ୟ

ଛ) ଆଦିବାସୀ ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ଆଦିବାସୀ ଓ ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦର ୩ ଜଣ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ସଭ୍ୟ, ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଆଦିବାସୀ ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦ ନାହିଁ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୩ ଜଣ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ସଭ୍ୟ ମନୋନୀତ ହେବେ ।

ଜ) ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ ଆୟୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ପାହ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ସଦସ୍ୟସମ୍ପାଦକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

୧୦. ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ :

ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ କମିଟି ନିମ୍ନମତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ, ଯଥାଃ

କ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରର ସ୍ୱୀକୃତି ଓ ପ୍ରଦାନ ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଣାଳୀର ତଦାରଖ ନିମନ୍ତେ ମାପକାଠି ଓ ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ।

ଖ) ରାଜ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ, ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ତଦାରଖ କରିବା ।

ଗ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ପର୍କିତ ଏକ ଛଅ ମାସିଆ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ନୋଡ଼ାଲ ଏଜେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ମଗାଯାଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରିପୋର୍ଟ ସବୁକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଘ) ଏହି ଆଇନ୍‌ର ଧାରା ୮ ଅନୁଯାୟୀ ନୋଟିସ୍ ପାଇଲା ପରେ କମିଟି ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଙ) ଏହି ଆଇନ୍‌ର ଧାରା ୪ର ଉପଧାରା ୨ ଅଧୀନରେ ପୁନଃଥଇଥାନର ତଦାରଖ କରିବା ।

୧୧. ଗ୍ରାମସଭାଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରଣାଳୀ :

କ) ଗ୍ରାମସଭା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ମଗାଇବେ ଓ ଏହି ନିୟମର ସଂଯୁକ୍ତିପତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫର୍ମ ଅନୁସାରେ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ଏହି ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ, ଅଭିଯୋଗ ଆହ୍ୱାନ କରାଯିବା ତାରିଖଠାରୁ ତିନିମାସ ମଧ୍ୟରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ନିୟମ ୧୩ରେ ଉଲ୍ଲେଖଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଅତି କମ୍‌ରେ ଦୁଇଟି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି, ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ଗ୍ରାମସଭା ଲିଖିତ ଭାବେ ସମସ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ତିନି ମାସ ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବେ ।

ଖ) ଗ୍ରାମସଭା ଏହାର ଗୋଷ୍ଠୀ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ବଳର ଆକଳନ ପ୍ରଣାଳୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ତାରିଖ ସ୍ଥିର କରିବେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଓ ନିକଟସ୍ଥ ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଗତ କରିବେ ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଆକଳନ ବିଶେଷରୂପେ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟସୀମାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି ।

୨) ଗ୍ରାମସଭାକୁ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହ କରିବାରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନମତେ ସହାୟତା କରିବେ :

କ) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବେ

ଖ) ମାନଚିତ୍ର ସମେତ ଅଭିଯୋଗ ଓ ପ୍ରମାଣର ରେକର୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

ଗ) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀମାନଙ୍କର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

ଘ) ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ତଦାରଖ କରିବେ ।

ଙ) ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମସଭା ସମ୍ମୁଖରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଓ ସ୍ୱରୂପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ।

୩) ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ଲିଖିତଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି କରାଯିବ ।

୪) ଏହି ନିୟମାବଳୀର ସଂଯୁକ୍ତିପତ୍ର ୧ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫର୍ମ (ଖ)ରେ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଗ୍ରାମସଭା ତରଫରୁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ।

୫) ଉପନିୟମ (୨)ର ଖଣ୍ଡ ୫ ଅଧୀନରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିଠାରୁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଓ ତଥ୍ୟ ପାଇବାପରେ, ପୂର୍ବ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରାମସଭା ବସେ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିର ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାର କରେ, ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କରେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବେ ।

୬) ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରେ ସଚିବ ଗ୍ରାମସଭାର ସଚିବ ରୂପେ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବେ ।

୧୨. ଜଙ୍ଗଲଅଧିକାର କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ନିରୂପଣ ପ୍ରଣାଳୀ :

୧. ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗକୁ ଓ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପେ ଅବଗତ କରାଇବା ପରେ,

କ) ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ କରିବେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଅଭିଯୋଗର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ନିରୂପଣ କରିବେ ତଥା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରଗାଢ଼ତା ଓ ସ୍ୱରୂପକୁ ସ୍ଥୂଳଭାବରେ ତଦାରଖ କରିବେ ।

ଖ) ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଓ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଓ ନଥି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଗ) ଗୋମହିଷାଦିପାଳକ ଏବଂ ଯାଯାବର ଶ୍ରେଣୀୟ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ନିରୂପଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଏକକ ରୂପେ, ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଭାବେ କିମ୍ବା ପାରମ୍ପରିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ଅଭିଯୋଗ ପାଇବା ପରେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ, ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଉପସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତଦାରଖ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

ଘ) ଏକ ଆଦିମ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀ କିମ୍ବା ପ୍ରାକ୍ କୃଷିଜୀବି ଗୋଷ୍ଠୀର ସଭ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ବସତି ସ୍ଥାପନରେ ଅଧିକାର ନିରୂପଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଷ୍ଠୀ କିମ୍ବା ପାରମ୍ପରିକ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜରିଆରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ନିରୂପଣକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

ଙ) ସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍କେତ ଦର୍ଶାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିଯୋଗର କ୍ଷେତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ଏକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

୨) ତାହାପରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟି ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ନିଜସ୍ୱ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ମତାମତକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରି ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମସଭା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବେ ।

୩) ଯଦି ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମର ପାରମ୍ପରିକ କିମ୍ବା ପ୍ରଚଳିତ ସୀମାକୁ ନେଇ ବିବାଦୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଦେଖାଦିଏ କିମ୍ବା ଯଦି ଗୋଟିଏ ବନାଞ୍ଚଳର ଏକାଧିକ ଗ୍ରାମସଭା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥାଏ, ତେବେ ଉକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକର ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା ଯୁଗ୍ମ ବୈଠକ ମାଧ୍ୟମରେ ଆସିଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗର ସ୍ୱରୂପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଚାର କରିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମତାମତକୁ ଲିଖିତ ଭାବେ ଉକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି ଯଦି ଗ୍ରାମସଭାଗୁଡ଼ିକ ବିବାଦୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହାର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମସଭା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ପଠାଇ ଦେବେ ।

୪) ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗ୍ରାମସଭା କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିଠାରୁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ, ସୂଚନା, ନଥିପତ୍ର ପାଇଁ ଲିଖିତ ଅନୁରୋଧ ପାଇଲେ ଉକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାକୁ କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର କମିଟିକୁ ତହିଁରେ ଏକ ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଓ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେକ ଅଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜରିଆରେ ଏହାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବେ ।

୧୩. ଜଙ୍ଗଲଅଧିକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରମାଣ :

୧. ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯଥା :

କ) ସର୍ବସାଧାରଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଦଲିଲ୍, ସରକାରୀନଥି ଯଥା :ଭୌଗଳିକ ସୂଚୀପତ୍ର, ଜନଗଣନା, ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ନଥିପତ୍ର, ମାନଚିତ୍ରାବଳୀ, ଉପଗ୍ରହ ପ୍ରେରିତ ଚିତ୍ରସମୂହ, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଜନାବଳୀ, ପରିଚାଳନା ଯୋଜନା, ଏକକ ଯୋଜନା, ଜଙ୍ଗଲ ଅନୁସନ୍ଧାନ ମୂଳକ ନଥିପତ୍ର ଓ ରିପୋର୍ଟ, ଜଙ୍ଗଲ ସଂପର୍କିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନଥିପତ୍ର, ନଥିଭୁକ୍ତ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ

ଯଥାଃ ଜମିପଟ୍ଟା ଓ ଲିଜ୍, ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଆୟୋଗ ଓ କମିଟିଗୁଡ଼ିକର ରିପୋର୍ଟ, ସରକାରୀ ଆଦେଶ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା, ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ଆଦେଶପତ୍ର ଓ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ଖ) ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଯଥାଃ ଫଟୋ ପରିଚୟ ପତ୍ର, ପଡ଼ିପତ୍ର, ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ, ଘର ଖଜଣାପାଉତି, ବାସସ୍ଥାନ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ।

ଗ) ସ୍ଥାବର ସଂପତ୍ତି ଯଥା : ଘର, କୁଡ଼ିଆ ଘର, ଜମି ସମାନ୍ତରିକରଣ, ହୁଡ଼ା ନିର୍ମାଣ ଓ ଜଳ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଧ ଭଳି ସ୍ଥାୟୀ ଭୂ-ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଘ) ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶାବଳୀ ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମେତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ନଥିପତ୍ର ।

ଙ) ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ନୃତତ୍ତ୍ୱ ବିଭାଗ ଭଳି ଖ୍ୟାତି ସମ୍ପନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଗବେଷଣାତ୍ମକ ଅଧ୍ୟୟନ, କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ଉପଯୋଗ ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଥା, ପରମ୍ପରା ଏବଂ ପାରମ୍ପରିକ ଆଇନ୍ ସହ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଘଟଣାବଳୀର ଦଲିଲ୍‌କରଣ ।

ଚ) ତତ୍‌କାଳୀନ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଅଧୀନସ୍ଥ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଦେଶ କିମ୍ବା ତଦନୁରୂପ ମଧ୍ୟସ୍ଥ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କଠାରୁ ପାଇଥିବା ଅନୁମୋଦନ, ରିହାତି, ବିଶେଷ ସୁବିଧା, ନଥିଭୁକ୍ତ ଅଧିକାର, ମାନଚିତ୍ର ସମେତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନଥିପତ୍ର ।

ଛ) ପୁରୁଣାକାଳିଆ ପାରମ୍ପରିକ ଢ଼ାଞ୍ଚାକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରୁଥିବା ସ୍ମାରକ ଯଥା : କୂପ, ଶ୍ମଶାନ, ପୂଜାପାର୍ବଣ ସ୍ଥଳୀ ।

ଜ) ପୂର୍ବ ଜମି ନଥିପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କର ବଂଶାବଳୀକୁ ସୂଚାଉ ଥିବା ବଂଶକ୍ରମ ଓ ବିବରଣୀ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଗ୍ରାମରେ ସ୍ଥାୟୀଭାବେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଆଇନ ସମ୍ମତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ।

ଝ) ଅଭିଯୋଗକାରୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବେ ଲିଖିତ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବୟାନ ।

୨) ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ନିମନ୍ତେ ଏକ ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ :

କ) ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଅଧିକାର ଯଥା "ନିସ୍ତାର" ବା ସେହି ଭଳି ନାମରେ ନାମିତ ଅନ୍ୟ କିଛି ।

ଖ) ପାରମ୍ପରିକ ଗୋଚର ଜମି, ମୂଳ ଓ କନ୍ଦା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଜମି, ଗୋଖାଦ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ବନ୍ୟ ଫଳ, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲଘୁ ବନଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ମାଛଧରା ସ୍ଥାନ, ଜଳସେଚନ ପ୍ରଣାଳୀ, ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଜଳର ଉତ୍ସ ଓ ବୈଦ୍ୟମାନଙ୍କର ଔଷଧୀୟବୃକ୍ଷ ସଂଗ୍ରହସ୍ଥଳୀ ।

ଗ) ଆଞ୍ଚଳିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଢ଼ାଞ୍ଚାଗୁଡ଼ିକର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ, ପବିତ୍ର ବୃକ୍ଷ ସମୂହ, ତୋଟା ଏବଂ ପୁଷ୍କରିଣୀ କିମ୍ବା ନଦୀ ଅଞ୍ଚଳ, ଶ୍ମଶାନଘାଟ ବା କବରସ୍ଥଳୀ ।

୩) ଗ୍ରାମସଭା, ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟକମିଟି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲାବେଳେ ଉପରଲିଖିତ ଏକାଧିକ ପ୍ରମାଣ ସମୂହକୁ ବିଚାରକୁ ନେବେ ।

୧୪. ଉପଖଣ୍ଡସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ :

୧) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଗ୍ରାମସଭାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଲେ କିମ୍ବା ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ତାରିଖଠାରୁ ୬୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ ।

୨) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣାଣି ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ତାରିଖ ସ୍ଥିର କରିବେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭା ଓ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଭାବେ ଜଣାଇବେ । ତତ୍ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଦିବସର ୧୫ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଗ୍ରାମର ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜରିଆରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

୩) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଅଭିଯୋଗକୁ ଗ୍ରହଣ, ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାର ପୁନଃ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପଠାଇ ପାରନ୍ତି ।

୪) ଏହିରୂପେ ମତାମତ ଓ ବିଚାର ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗଟି ଗୃହୀତ ହେବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାମସଭା ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ, ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ବିଶେଷଭାବେ ଶୁଣିବ, ତାହାକୁ ଆଧାର କରି ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କରିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବ ।

୫) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଗ୍ରାମସଭାର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ବିଚାର କରିବେ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ଖାରଜ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଗୃହୀତ କରିବେ ।

୬) ବିନା ପକ୍ଷପାତରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ନଥି ସହ ମିଳାଇ ଦେଖିବ ଓ ପରୀକ୍ଷା କରିବ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜରିଆରେ ଏହାକୁ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

୭) ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଗ୍ରାମସଭା ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଦେଖାଦେଲେ ଏବଂ ଗ୍ରାମସଭାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିକର ଦରଖାସ୍ତ ମିଳିଲେ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କମିଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତଭାବେ ବିବାଦର ସମାଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମ ସଭାମାନଙ୍କର ଏକ ଯୁଗ୍ମ ବୈଠକ ଡାକିବେ ଏବଂ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି କୌଣସି ପାରସ୍ପରିକ ସହମତିଭିତ୍ତିକ ସମାଧାନ ନ ମିଳେ, ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗ୍ରାମସଭାମାନଙ୍କର ଶୁଣାଣି ପରେ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଗୃହୀତ କରିବେ ।

୧୫. ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କମିଟିକୁ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ :

୧) ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିର ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଓ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତିର ୬୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ନିକଟରେ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ କରିପାରିବେ ।

୨) ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଶୁଣାଣି ନିମନ୍ତେ ଦିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଏବଂ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଲିଖିତ ରୂପେ ଅବଗତ କରାଇବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଦିବାସର ଅତି କମ୍‌ରେ ୧୫ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଗ୍ରାମର ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ସର୍ବ ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜରିଆରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

୩) ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର ପୁନର୍ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବେ ।

୪) ପୁନର୍ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଗୃହୀତ ହେଲାପରେ, ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଓ ଗ୍ରାମସଭାଙ୍କୁ ସବିଶେଷ ଶୁଣିବେ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ସହିତ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟକମିଟିକୁ ଏ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇବେ ।

୫) ତା'ପରେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ବିଚାର କରିବେ ଏବଂ ଏହି ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ଖାରଜ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଗୃହୀତ କରାଇବେ ।

୬) ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ସରକାରୀ ନଥିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସଂଶୋଧନ ନିମନ୍ତେ ଜିଲ୍ଲା ଆୟୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗକାରୀ / ଅଭିଯୋଗକାରୀମାନଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ନଥି ପଠାଇବେ ।

୭) ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିଗୁଡ଼ିକର ଆଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଦେଖାଗଲେ, ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତଭାବେ ପ୍ରଭେଦ ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଯୁଗ୍ମ ବୈଠକ ଡକାଇବେ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ପାରସ୍ପରିକ ସହମତିଭିତ୍ତିକ ସମାଧାନ ନମିଳେ, ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟକମିଟି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଖଣ୍ଡ ସ୍ତରୀୟ କମିଟିମାନଙ୍କୁ ସବିଶେଷ ଶୁଣିବା ପରେ ବିବାଦର ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ସମାଧାନ କରିବେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଗୃହୀତ କରିବେ ।

ଡକ୍ଟର ବଛିତ୍ତର ସିଂ, ଯୁଗ୍ମ ସଚିବ

ଏଫ୍.ନଂ. ୧୭୦୧୪/୨୦୦୭ - ପି.ସି. ଏବଂ ଭି (ସଂଖ୍ୟା – ୭)

ଇଂରାଜୀରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ । ବୋଧଗମ୍ୟତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେତେକ ଲମ୍ବା ବାକ୍ୟକୁ ଛୋଟ କରାଯାଇଛି ବା ବାକ୍ୟଗଠନ ଶୈଳୀରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି । ତେବେ ମୂଳ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖିବାକୁ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି ।